

Брюксел, 5 юни 2026 г.
(OR. en)

10259/26

GAF 27
FIN 834

ПРИДРУЖИТЕЛНО ПИСМО

От: Генералния секретар на Европейската комисия, подписано от
г-жа Martine DEPREZ, директор

Дата на получаване: 5 юни 2026 г.

До: Г-жа Thérèse BLANCHET, генерален секретар на Съвета на
Европейския съюз

№ док. Ком.: COM(2026) 269 final

Относно: ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА
ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА И ЕВРОПЕЙСКАТА
ЦЕНТРАЛНА БАНКА
относно изпълнението и резултатите на програмата „Перикъл IV“ за
защита на еврото срещу фалшифициране през 2025 г.

Приложено се изпраща на делегациите документ COM(2026) 269 final.

Приложение: COM(2026) 269 final

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 5.6.2026 г.
COM(2026) 269 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА

**ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА И ЕВРОПЕЙСКАТА ЦЕНТРАЛНА
БАНКА**

**относно изпълнението и резултатите на програмата „Перикъл IV“ за защита на
еврото срещу фалшифициране през 2025 г.**

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА

ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА И ЕВРОПЕЙСКАТА ЦЕНТРАЛНА БАНКА

относно изпълнението и резултатите на програмата „Перикъл IV“ за защита на еврото срещу фалшифициране през 2025 г.

1. Общи положения

Програмата „Перикъл IV“ („програмата“) е програма за обмен, помощ и обучение за защита на еврото срещу фалшифициране. Тя заменя програмата „Перикъл 2020“, която беше изпълнена от 2013 г. до 2020 г., и програмите „Перикъл“, които бяха изпълнени през периода 2002—2013 г. Програмата беше създадена с [Регламент \(ЕС\) 2021/840](#)⁽¹⁾. С [Регламент \(ЕС\) 2021/1696 на Съвета](#)⁽²⁾ нейното прилагане бе разширено, за да обхване неучастващите държави членки. С Регламент (ЕС) 2021/840 срокът на програмата бе определен до 31 декември 2027 г. Съгласно член 12, параграф 3 от последния регламент от Европейската комисия се изисква да докладва ежегодно на Европейския парламент, на Съвета и на Европейската централна банка за резултатите от програмата. Настоящият документ е годишният доклад за 2025 г. Докладът съдържа информация за поетите ангажименти и за изпълнението на действията по програмата през 2025 г.

2. Поети задължения за разходи по годишната работна програма за 2025 г.

Годишният бюджет за изпълнението на програмата за 2025 г. беше определен на 902 450 EUR. Той беше финансиран от бюджетен ред VOBU-2025-E.06030100 (защита на еврото срещу фалшифициране)⁽³⁾ от общия бюджет на ЕС за 2025 г. През 2025 г. бяха поети задължения за разходи в общ размер на 902 449,47 EUR, които представляват 100 % от общия бюджет. Програмата се изпълнява чрез съфинансирани действия (безвъзмездни средства) на компетентните органи на държавите членки и чрез „действия на Комисията“, организирани пряко от Комисията. Общата сума на поетите задължения за разходи включва 37 038 EUR за покриване на годишните разходи за използване на инструмента eGrants — напълно електронна (без документи на хартиен носител) система за управление на безвъзмездни средства. В допълнение към оперативния бюджетен ред през 2025 г. бяха предоставени и поети задължения за 15 440,30 EUR по бюджетния ред посредством вътрешните целеви приходи⁴ (бюджетен ред IAR2/2-2024-ECFIN-E.06030100)⁽⁵⁾.

¹ Регламент (ЕС) 2021/840 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2021 г. за създаване на програма за обмен, помощ и обучение за защита на еврото срещу фалшифициране за периода 2021—2027 г. (програма „Перикъл IV“) и за отмяна на Регламент (ЕС) № 331/2014.

² Регламент (ЕС) 2021/1696 на Съвета от 21 септември 2021 г. за разширяване спрямо неучастващите държави членки на приложението на Регламент (ЕС) 2021/840 на Европейския парламент и на Съвета за създаване на програма за обмен, помощ и обучение за защита на еврото срещу фалшифициране за периода 2021—2027 г. („програма Перикъл IV“).

³ VOBU: гласувани бюджетни кредити за 2025 г.

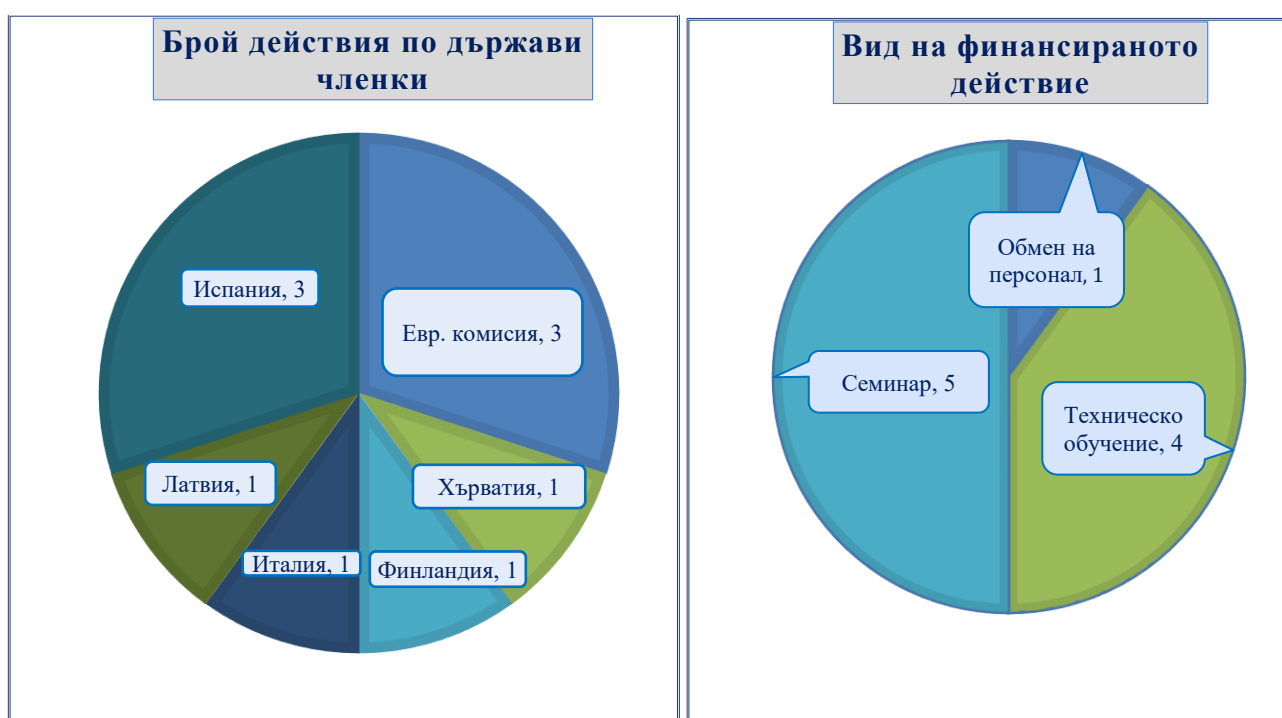
⁴ IAR = вътрешни целеви приходи: целевите приходи са от нареждане за възстановяване на средства (неизразходвано предварително финансиране, върнато от бенефициер на Комисията) по член 21 от [Финансовия регламент, приложим за общия бюджет на Съюза](#).

⁵ Два бюджетни реда за поемане на задължение за безвъзмездни средства, реф. 101251502 (HECC: Конференция за евромонетите в Хелзинки и учебно посещение): 31 149,70 EUR от бюджетния ред VOBU и 15 440,30 EUR от бюджетния ред IAR.

Изпълнението на програмата от страна на държавите членки и на Комисията отразява ангажимента им да защитават еврото срещу фалшифициране. Дискусиите в рамките на Експертната група по проблемите на фалшифицирането на еврото (ЕГПФЕ) относно годишната стратегия дадоха възможност за определяне и преодоляване на основните заплахи, както и за пълно разпределяне на бюджета за 2025 г.

По линия на програмата бяха финансирани общо 10 проекта⁽⁶⁾: безвъзмездни средства бяха отпуснати по 7 заявления от компетентните органи на държавите членки и бяха финансирани 3 действия на Комисията. За две от трите действия на Комисията беше поет ангажимент и същите бяха изпълнени през 2025 г., а едно действие на Комисията ще бъде изпълнено през 2026 г. Безвъзмездните средства, за които бе поето задължение през 2025 г., ще бъдат изцяло усвоени през 2026 г. и след това.

Графика I и графика II: Видове финансирани действия и брой действия по държави членки (действия, за които са поети задължения за разходи през 2025 г., вж. приложение I)

През 2025 г. Италия и Испания — две от държавите членки, които са най-силно засегнати от фалшифицирането на еврото, отново получиха безвъзмездни средства по програма „Перикъл“. Освен това през 2025 г. безвъзмездни средства по линия на програмата получиха Хърватия, Финландия и Латвия (последните две кандидатстват за първи път по програмата). Всички тези усилия водят до повишаване на защитата на еврото, което е от полза за всички останали държави членки.

Действията в рамките на поетите през 2025 г. задължения за разходи включват 5 семинара; 4 технически обучения; и 1 обмен на служители.

⁶ Изчерпателен преглед на действията по програма „Перикъл“, за които са поети задължения за разходи през 2025 г., се съдържа в приложение I. Всички проекти, финансирани по линия на програма „Перикъл IV“, се публикуват в [Портала за финансиране и обществени поръчки на ЕС](#).

Предвижда се действията да се осъществяват както в рамките на ЕС, така и извън него, в зависимост от конкретните нужди. След създаването на програмата регионалният подход по нея бе консолидиран чрез изпълнение на действия в региони по света, които играят особено важна роля в борбата срещу фалшифицирането, като Югоизточна Европа, Турция и Южна Америка.

3. Изпълнение на действията през 2025 г.

Общ преглед

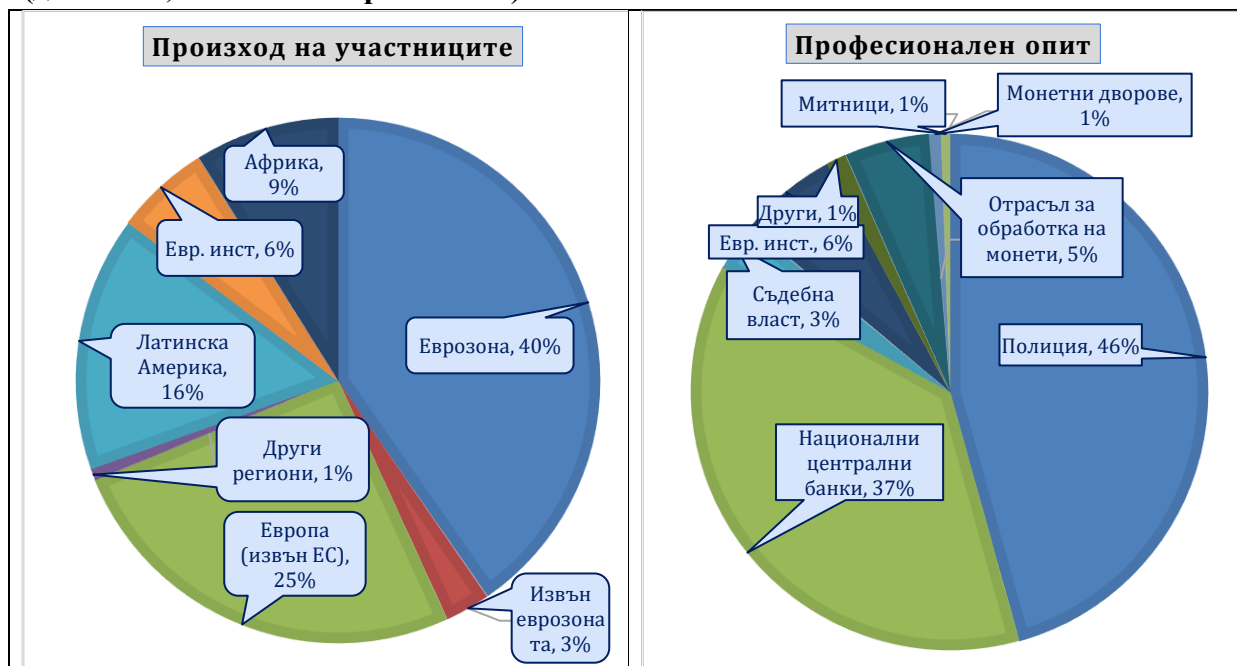
В този раздел се анализира изпълнението на всички действия, финансирани по програма „Перикъл“ през календарната 2025 година. Поради това той включва действия, за които са поети задължения за разходи в бюджетите на програмата „Перикъл IV“ за 2024 г.⁽⁷⁾ и 2025 г.⁽⁸⁾.

Като цяло през 2025 г. бяха изпълнени 10 действия, финансирани по програма „Перикъл“, включително:

- 8 действия, финансирани с безвъзмездни средства, за които бе поето задължение през 2024 г.: тези действия бяха реализирани от Испания (3 действия), Португалия (2 действия), Италия (2 действия) и Хърватия (1 действие);
- 2 действия на Комисията, възложени чрез обществени поръчки, за които бе поето задължение през 2025 г.

Посочените по-горе действия включват 3 обмена на служители, 3 технически обучения, 3 семинара и 1 закупуване на оборудване. Според оценката в действията са взели участие 394 експерти⁽⁹⁾.

Графика III и графика IV: Произход и професионален опит на участниците (действия, изпълнени през 2025 г.)

⁷ Цялостен преглед на действията, изпълнени през 2025 г., се съдържа в приложение II.

⁸ Изчерпателен преглед на действията по програма „Перикъл“, за които са поети задължения за разходи през 2025 г., се съдържа в приложение I. Моля, обърнете внимание, че този раздел се отнася само до действията, посочени в приложение I, които са били (частично) изпълнени през 2025 г.

⁹ Оценка, основаваща се на окончателния технически доклад (ако вече е получен) и на заявленията, изпратени от бенефициерите.

Произход на участниците

Участниците бяха от 50 държави. По-голямата част от участниците в обученията (68 %) бяха европейци: 40 % от държави членки от еврозоната, 3 % от държави членки извън еврозоната и 25 % от европейски държави, които не членуват в ЕС. От останалите участници 16 % бяха от Латинска Америка, 9 % от Африка, 6 % от европейски институции и 1 % от други региони.

Професионален опит на участниците

През 2025 г. полицейските служители съставляваха 46 % от участниците. Това изцяло участие се дължи на факта, че полицейските органи са на предна линия в борбата срещу фалшифицирането на еврото, като към полицейските служители се числят както разследващите служители, така и техническите специалисти. В резултат на няколко действия, насочени към сътрудничеството с националните централни банки и помежду им, експертите от националните централни банки съставляваха 37 % от участниците, т.е. втората по големина група. Участваха и служители на европейските институции (6 %), съдебната власт (3 %), националните монетни дворове (1 %), митниците (1 %) и други категории (1 %), което отразява пълния спектър на професионалния опит. В курса за обучение за обработка на негодни за употреба монети участваха представители на отрасъла на машините за обработка на монети (5 %). С това продължава да се утвърждава ролята на частния сектор като значителен заинтересован участник в борбата срещу фалшифицирането. В резултат на това изпълнението на програмата отговаря на транснационалните и мултидисциплинарните аспекти, както се изисква от Регламент (ЕС) 2021/840, с висока степен на диверсификация по отношение на професионалния опит.

Избрани моменти от 2025 г.

През 2025 г. програмата успя да допринесе за запазване и допълнително укрепване на регионалното международно сътрудничество в Югоизточна Европа и Латинска Америка.

- През въпросната година бяха осъществени няколко действия по програма „Перикъл“, насочени към насърчаване и поддържане на тясно сътрудничество между националните органи в Югоизточна Европа, както и с Турция. Това включваше i) обмен на служители, организиран от италианската *Comando Carabinieri Antifalsificazione Monetaria* (CCAFM); ii) обмен на служители, организиран от италианската *Guardia di Finanza* (GdF); и iii) сесия за техническо обучение, организирана от Хърватската национална банка (CNB), с участници от девет държави от Югоизточна Европа. Тези действия включваха и учебни посещения в Турция и/или участие на експерти от Турция, която е ключова приоритетна държава, тъй като е потенциална гореща точка за производство и транзит на фалшиви евромонети и евробанкноти.

- Испанската *Brigada de Investigación del Banco de España* (BIBE) организира курс във връзка с фалшифицирането на парични знаци (25—28 ноември 2025 г.) за експерти от държавите от Латинска Америка, който събра органите на 11 латиноамерикански държави в Буенос Айрес, Аржентина. Действието насърчи мерки за защита на еврото срещу фалшифициране в държавите от Латинска Америка, които са потенциално податливи на фалшифициране. Освен това с действието се укрепват връзките между конкретни наскоро създадени национални централни служби (НЦС) в този регион. BIBE също така организира обмен на служители (между Уругвай и Испания), за да се повиши осведомеността сред институциите относно необходимостта от създаване на НЦС в Уругвай с цел централизиране на цялата информация относно фалшифицирането на парични знаци на национално равнище.

Изпълнението на програмата през 2025 г. се характеризира и с действия, съсредоточени върху актуалните новости в борбата срещу фалшифицирането на парични знаци.

- Приоритет, към който бяха насочени няколко действия, беше борбата срещу висококачествените видове фалшиви парични знаци, прилагането на Регламент (ЕС) № 1210/2010 и обработката на негодни за употреба евромонети. Насочените към него действия включваха учебна сесия по анализ на фалшифицирани монети за технически експерти, организирана от Централната банка на Испания (*Banco de España*), както и семинар на тема „Практическа визия за борбата с фалшифицирането“, организиран от Централната банка на Португалия (*Banco de Portugal*). Обучителен курс за подобряване на откриването на негодни за употреба евромонети, организиран като действие на Комисията, също така събра заинтересовани страни от отрасъла на машините за обработка на монети и националните центрове за анализ на монети.
- Приоритетът за подпомагане на създаването, укрепването и изграждането на мрежа от контакти между НЦС бе отразен в три действия. Сред тях са посоченият по-горе обмен на служители между Уругвай и Испания, организиран от BIBE, както и „семинар за законодателство и изграждане на институции с цел защита на еврото в Украйна“. Семинарът за законодателство и изграждане на институции, организиран като действие на Комисията, имаше за цел да запознае украинските органи с рамката на ЕС за защита на еврото срещу фалшифициране. Той беше насочен към законодателните и институционалните промени, които Украйна следва да извърши, за да приложи корпуса от правни актове на ЕС, както и към различните модели, възприети от държавите членки, за изграждане на съответната инфраструктура за борба срещу фалшифицирането. Португалската *Polícia Judiciária* финализира „инициативата за изграждане на капацитет за откриване, анализ и докладване на фалшиви евробанкноти от полицейските органи на Кабо Верде“ (Counteract). Това включваше закупуване на оборудването, необходимо на органите на Кабо Верде за извършване на разследвания за борба с фалшифицирането, както и обучение как да го използват.

4. Наблюдение на количествените и качествените показатели

Съгласно член 12, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2021/840 в настоящия доклад трябва да се вземат предвид количествените и качествените показатели на програмата. В списъка по-долу са представени данните за тези показатели за 2025 г.

1. **Брой открити фалшифицирани евробанкноти и евромонети (банкноти: 444 000, монети: 335 290):** целта за този показател е броят на откритите фалшифицирани евробанкноти и евромонети да се държи под контрол в диапазона от +/-5 % в сравнение със средната стойност за периода 2014—2020 г. (671 000/174 112). Броят на откритите банкноти беше по-нисък от целта, докато броят на монетите надвишаваше целта. Съществува обаче само косвена връзка между програмата и тези показатели, тъй като редица външни фактори също играят важна роля. Тези външни фактори включват напредъка на полицейските разследвания и обема на произведените фалшиви парични знаци.
2. **Брой на закритите незаконни работилници (11):** целта за броя на закритите незаконни работилници е той да се държи под контрол в диапазона +/-10 % в сравнение с броя за 2019 г. (22). Броят на закритите през 2025 г. незаконни работилници беше по-нисък от целта. Както беше посочено при първия показател, връзката между програмата и този показател е само косвена, тъй като редица външни фактори играят важна роля.
3. **Брой отделни компетентни органи, които кандидатстват по програмата (11):** този показател има за цел да се измери интересът на компетентните национални органи към програмата. Целта за 2024 г. беше 12, а за 2027 г. — 24. Въпреки че броят на отделните заявители по програмата се увеличава, той продължава да е по-нисък от целта.
4. **Степен на удовлетвореност на участниците в действията, финансирани чрез програмата (99,64 %):** този показател измерва качеството на обучението, както то се възприема от участниците в него. Целта е 75 %. Процентът на получената положителна обратна информация беше значително по-висок от целта.
5. **Обратна информация от участниците, които вече са участвали в предишни действия, относно въздействието на програмата върху техните дейности за защита на еврото срещу фалшифициране (97,80 %):** този показател измерва устойчивостта на действията по програмата. Целта е 75 %. Процентът на получената положителна обратна информация беше значително по-висок от целта.

5. Заключение и следващи стъпки

Програмата, подобно на предходната програма, продължава да е важно и ефективно средство за борба срещу фалшифицирането. По линия на програмата i) се подпомагат проучванията; ii) сътрудничеството се поддържа и задълбочава; и iii) се подкрепя обменът на най-добри практики между всички заинтересовани страни, участващи в борбата срещу фалшифицирането на еврото. Фактът, че бюджетът за 2025 г. беше разпределен изцяло, отразява интереса на държавите членки към програмата.

Комисията редовно споделя резултатите от проектите, подкрепени по линия на програмата, с експертите в ЕГПФЕ. През 2025 г. се проведеха три заседания на ЕГПФЕ. Програмата се характеризира с висока степен на съгласуване и допълване с други програми и действия от значение на равнището на ЕС, тъй като е посветена изключително на защитата на еврото чрез предотвратяването на една специфична форма на организираната престъпност и борбата с нея: фалшифицирането на еврото. Сред примерите са инструментът на генерална дирекция „Политика за съседство и преговори за разширяване“ за **техническа помощ и обмен на информация (ТАІЕХ)**, който се използва най-често за подпомагане на преговорите за присъединяване, както и фонд „Вътрешна сигурност — полиция“⁽¹⁰⁾ на генерална дирекция „Миграция и вътрешни работи“, който обхваща предотвратяването на престъпления и борбата с тях като цяло. Тъй като фалшифицирането на парични знаци беше включено като един от приоритетите в Оперативния план за действие на **EMPACT** ⁽¹¹⁾, Комисията осъществява тясна координация с ръководещите EMPACT с цел максимално допълване между двата източника на финансиране.

Въз основа на резултатите от програмата до момента и непрекъснатия анализ на възникващите заплахи, обсъждани в рамките на ЕГПФЕ, се формулират следните приоритети за 2026 г.⁽¹²⁾:

- подпомагане на дейности, насочени към подобряване на сътрудничеството между държавите членки, които са засегнати в особено голяма степен от производството и разпространението на фалшиви евробанкноти и евромонети;
- насърчаване на сътрудничеството с органите на държави извън ЕС, за които има подозрения или доказателства, че на територията им се произвеждат фалшиви евромонети и евробанкноти;
- поддържане на ефикасна рамка за защита на еврото в Югоизточна Европа;
- актуални новости:
 - повишаване на осведомеността и обмен на най-добри практики между правоприлагащите органи, съдебната власт и митниците по отношение на интернет/мрежата „Даркнет“/социалните медии/приложенията за криптиран чат като платформи за разпространение, банкнотите с променен дизайн и фалшивите защитни елементи;
 - подкрепа за създаването, укрепването и изграждането на мрежа от контакти между НЦС;
 - евромонети: борба срещу висококачествените видове фалшиви парични знаци, прилагане на Регламент (ЕС) № 1210/2010 и обработка на негодни за употреба евромонети.

¹⁰ [Регламент \(ЕС\) 2021/1149](#) на Европейския парламент и на Съвета от 7 юли 2021 г. за създаване на фонд „Вътрешна сигурност“ (ОВ L 251, 15.7.2021 г., стр. 94).

¹¹ EMPACT (European Multidisciplinary Platform Against Criminal Threats — Европейска мултидисциплинарна платформа за борба с криминални заплахи) е инициатива за сигурност, ръководена от държавите — членки на ЕС, с цел идентифициране, приоритизиране и справяне със заплахите, породени от организираната и тежката международна престъпност. През 2021 г. EMPACT се превърна в постоянен инструмент, както е посочено в заключенията на Съвета относно трайното установяване на цикъла на политиката на ЕС за борба с организираната и тежката международна престъпност. Ръководещата държава членка за приоритета на EMPACT, обхващаш престъпленията срещу интелектуалната собственост и фалшифицирането на стоки и парични знаци, е България.

¹² Приоритетите на програмата за 2026 г. са съществена част от годишната работна програма, която е приложена към Решение на Комисията от 30 януари 2026 г. относно финансирането на програмата „Перикъл IV“ и приемането на годишната работна програма за 2026 г., C(2026) 479 final.